

A szlovákiai magyarok politikai orientációja

(A 2009 nyarán lefolytatott kérdőíves felmérés
eredményei alapján)

MAGDOLNA MÉSZÁROS

The political orientation of hungarians in Slovakia

(based upon own research made in the summer of 2009)

329.4(437.6)(=511.141)

316.022.4(437.6)(=511.141)

316.347(437.6)(=511.141)

Keywords: Political orientation of Hungarians in Slovakia, importance and sustainability of own culture and nationality, political interest, the picture of ideal hungarian party in Slovakia, preferences of the two hungarian parties in Slovakia, preferences of politicians and criteria for trust and support, the media as an important source of information about politics and the concret types of media preferred by Hungarians in Slovakia, political independence of media.

A kutatást inspiráló háttér

Hosszú évek után a szlovákiai magyar közéletben olyan változások álltak elő, amelyek új kérdéseket vetettek fel, s ezeket a Fórum Kisebbségkutató Intézet kérdőíves kutatás útján fölöttébb szükségesnek és érdekesnek tartotta megvizsgálni.

Szlovákiában 1998 után újra több magyar párt létezik. 2009. július 11-én több hónapos előkészület után megalakult a Most–Híd (a továbbiakban: Híd) párt. Ez a tény jelentős visszhangot váltott ki a szlovákiai magyar közéletben, és bizonyos mértékben módosította a szlovákiai magyarok eddigi politikai orientációját és preferenciáit. Természetesen egy második magyar párt megjelenése a szlovákiai politika színterén hatást gyakorolt a Magyar Koalícióra (MKP) is, főleg eddigi rendíthetetlen pozíciójára a szlovákiai magyarok politikai preferenciáit illetően. Az MKP „politikai egyeduralma” logikusan abból adódott, hogy a Híd megalakulásáig egyetlen magyar pártként működött Szlovákiában. A szlovákiai magyarok eddig tehát nem választhattak, ha magyar pártra akarták leadni voksukat a választásokon. A Híd mint egy új magyar párt viszont az elkövetkező választásokon már megoszthatja a szlovákiai magyarokat. Ezért kutatásunk elengedhetetlen és fontos részeként szerepeltek olyan kérdéscsoportok is, melyek a két párt jövőbeli politikai esélyeit latolgatják.

Kutatásunkkal tehát próbáltuk megismerni a szlovákiai magyarok viszonyulását a két magyar párthoz és politikai orientációjukat, vagyis azokat a számukra fontos célokat és értékeket, melyeket szerintük a szlovákiai magyarokat legjobban és leghatékonyabban képviselő pártnak reprezentálnia kell.

A felmérés körülményei

A felmérést 2009 augusztusában a Fórum Kisebbségkutató Intézet megbízásából Mészáros Magdolna (kutatásvezető), Mrva Marianna, Szilvássy Tímea és Kelemen Zsófia szociológushallgató végezte Szlovákia magyarlakta vidékein – Pozsonytól Királyhelmecig. A minta reprezentatív, tehát tükrözi Szlovákia magyar nemzetiségű lakosságának összetételét. 771 kitöltött kérdőív állt rendelkezésünkre.

A kutatás célja

A kutatás célja az volt, hogy kérdőíves módszerrel felmérjük a szlovákiai magyaroknak a két párthoz való viszonyulását, a pártpreferenciákat, az ismert politikusok népszerűségi mutatóit, illetve a közösség politikai értékorientációját, motivációit, elvárásait. Fontosnak tekintettük a főbb demográfiai mutatók, a regionális különbségek, a magyar többségű régiók és a szórvány különbségeinek vizsgálatát is.

Ez a tanulmány a felsorolt fő szempontok szerint taglalja a szlovákiai magyarok politikai orientációjának fölöttébb sokrétű és érdekes kérdését, problematikáját. A tanulmányban az eredmények alapos ismertetése mellett e témakör mélyebb rétegeinek és rejtett dimenzióinak feltárását tűztük ki. Ez azt jelenti, hogy azon összefüggésekre fogunk rámutatni, melyek úgymond megbújnak a felszín alatt, és a szociológus számára is csak a milli szociológiai imagináció teljes fokú bekapcsolásával válnak láthatóvá.

Ezen kutatási témakör esetében két fontos ténytet elengedhetetlennek kiemelni, pontosan azért, mert ezek eredményezik e témakör specifikus és fölöttébb aktuális kompakt egységét:

1. A Híd nem vallja magát elsődlegesen magyar pártnak. Ebben a kutatásban viszont mi mégis magyar pártként kezeljük. Miért? Mert kutatói hipotéziseink alapján elsősorban a magyar népszerűsége lesz majd képes megszólítani politikai programjával és vezető alakjával, Bugár Bélával, akinek – mint az korábbi kutatásokból kiderült (Lampl 2007) – szimbolikus jelentősége is van. A szlovákok számára viszont a Híd mégis inkább magyar párt, ezért feltehetőleg kisebb mértékben érzik majd magukat megszólítva, mint a magyarok. Persze ezen hipotézisünk adatokkal való alátámasztásáról majd csak az elkövetkező parlamenti választások gondoskodnak.

A Híd „kétnyelvűsége” viszont egy érdekes és kissé ellentmondásos szituációba is torkollhat. Bugár Béla pártja ugyanis fő célként – ahogy már azt a Híd pártnév is jelzi – a szlovákok és a magyarok „összekötését”, együttműködését tűzte ki. Ezt épp azzal próbálja elérni, hogy nem vallja magát elsődlegesen magyar pártnak, hanem olyan pártnak, amely olyan emberi és politikai értékrendet és célokat képvisel, amelyek nemzetiségtől függetlenül fontosak lehetnek egy szlovák állampolgár számára. A Híd ily mértékű törekvését tökéletesen bizonyítják az óriásplakátjaik (pl. ha jó a kenyér, nem számít a pék nemzetisége, illetve egy orvos esetében is az számít, hogy jó szakember legyen, és nem az, hogy magyar vagy szlovák).

Ennek kapcsán viszont felmerülhet egy égető kérdés: nem lehetséges, hogy a Híd épp azért, mert nemzetiségtől függetlenül minden állampolgárt igyekszik megszólítani, elveszíti (demotiválja) a magyarok egy részét, mégpedig azokat, akiket bizonyos mértékig zavar, hogy a Híd nem kizárólagos magyar párt? Megválaszolandó

kérdés az is, hogy ez a szituáció milyen módon és mértékben befolyásolja majd az MKP további politikai működését, irányultságát és legfőképpen támogatottságát.

2. Fontos megjegyezni, hogy a felmérés 2009 nyarán készült, mondhatnánk „szélcsend” idején. Ez alatt a Hídnak a politika színterén való megjelenése, de politikailag még csak részleges kibontakozásának időtartama értendő. A szlovákiai magyarok politikai preferenciái és a politikával kapcsolatos nézetei már ez idő alatt is módosulhattak, vagy akár meg is változhattak, de még nem feltétlenül polarizálódtak.

A szociológia nagy teoretikusa, Pitirim Sorokin ezzel kapcsolatban azt vallja, hogy egy új, kevésbé ismert társadalmi tény vagy szituáció megjelenésekor (ebben az esetben a Híd mint új magyar párt létrejötte) az emberek még bizonytalanságban szenvednek, keresik önmagukat, fokozatosan próbálják alakítani nézeteiket. Ez a szélcsend állapota, amely minden ilyen esetben megelőzi a társadalom tagjainak profilírozását (polarizálódását). Pontosán ezt az állapotot akartuk felmérni, mert érdekelt minket, hogy gondolkodnak az emberek az újról, amikor az még teljesen friss.

A kutatás eredményeiben is tisztán látható ez a szélcsend állapota, amelyről sok esetben a „nem tudom” válaszlehetőség magas százalékaránya árulkodik. Feltételezzük, hogy a szlovákiai magyarok „nem tudom”-mal válaszoló, vagyis még nem profilírozott csoportja fokozatosan – ahogy a pártok a médián keresztül egyre több információval fogják ellátni a potenciális választókat – kialakítja politikai profilját. Elméletileg ez azt jelenti, hogy a Sorokin szerinti „újdonság” (itt a Híd mint új magyar párt és a módosult pozícióba kerülő MKP) bekerül a politikaiból a társadalmi diskurzusba, és amikor már a társadalmi klíma szerves részévé válik, elmúlik a szélcsend, a szlovákiai magyarok nagy része megtalálja a maga pártját, melyet preferálni és konzisztens esetben támogatni is fog a választásokon. Ez a helyzet tökéletes platformot képez a Fórum Kisebbségkutató Intézet jövőbeli kutatásaihoz, azaz választ ad arra a kérdésre, hogy mire érdemes a következőkben fókuszálni a szlovákiai magyarok politikai orientációját illetően.

Egy ilyen specifikus szélcsend állapotában lefolytatott felmérésnek meglátásunk szerint van pozitív, de negatív oldala is.

A politikai szélcsend idején végzett kutatás előnye, hogy felfedheti az emberek „tisztá”, politikusok által még nem befolyásolt véleményét. Ezek a politikai pártok számára is fontos információk lehetnek, mert ezek alapján alakíthatják politikai arcélüket és programjukat, ha sikeresek akarnak lenni a politikában és főleg a választásokon.

Hátránynak számíthat viszont, hogy az emberek információk hiányában elkezdnek maguknak saját, gyakran az igazságtól eltérő elméleteket gyártani, és ezek alapján kialakítani politikai preferenciáikat, nézeteiket (Sopóci 2004).

A politika szociológiájával foglalkozó egyik legismertebb szociológus, Robert A. Dahl azt állítja ugyan, hogy az emberek ilyen esetben is eljutnak politikai profiljuk kialakításához, de egy demokratikus országban nagyon hátrányos, ha az állampolgárok politikai orientációja nagymértékben feltevéseken, emóciókon és szimpátiákon alapul. Dahl szerint ilyen pilléreken nem lehet magas fokú demokratikus rezsimet kiépíteni, ezért az abszolút demokrácia szerinte csak egy ideális, nem reális állapot, és ezért a magukat demokratikusnak valló országokban a demokrácia csak némi jelei találhatók. Az ideális (viszont reálisan csak megközelíthető, de soha nem elérhető) demokratikus durkheimi típust nevezi demokráciának, míg a reálisan mű-

ködő demokráciát poliarchiának. Dahlból kiindulva Szlovákiában is poliarchikus politikai rezsim uralkodik. Nagymértékben függ viszont a választó állampolgároktól, hogy mennyire közeledik az ország az ideális demokrácia mintájához, mivel ők választják meg, milyen politikai eszméket és értékrendet képviselő politikusok képezik majd az ország deciz szféráját. Ez okból is nagyon fontos megismerni az állampolgárok politikai orientációját és értékrendjét.

Kutatói kérdések

– Milyen a szlovákiai magyarok magyarságtudata, mennyire fontos számukra a nemzeti kultúrájuk megőrzése, és milyen szintű a körükben a politika iránti érdeklődés?

– Milyenek a szlovákiai magyarok elképzelései és elvárásai az őket legideálisabban képviselni akaró párt esetében?

– Milyen a szlovákiai magyarok párt- és politikuspreferenciája, milyen kritériumok szerint döntenek, és hogyan látják a két magyar párt esélyeit a szlovákiai politika színterén az egyes közigazgatási szinteken?

– Milyen a szlovákiai magyaroknak a Hídről mint új magyar pártról alkotott véleménye?

– Melyik konkrét médiumból tájékozódnak a szlovákiai magyarok az őket érintő politikai eseményekről, és hogyan viszonyulnak a média politikai függetlenségének kérdéséhez?

Az eredmények elemzésénél igyekeztünk felmérni a lehetséges változásokat a Fórum Kisebbségkutató Intézet előző hasonló témakörű kutatásaival való összevetés segítségével (Lampf 2007). Mivel kutatói hipotéziseink szerint ezek a különbségek pontosan a Híd mint második magyar párt megalakulásának is nagyobb mértékben betudhatók, szeretnénk ezen teoretikusan megalapozott feltevéseinket empirikusan is szaturálni, és így kutatói hipotéziseinket igazolni vagy cáfolni. Az empirikus alapot ezen célunk eléréséhez az általunk elvégzett kutatás és a Fórum Kisebbségkutató Intézet előző hasonló témakörű kutatásainak alapos elemzése és összehasonlítása képezi.

Ezen tanulmány a kutatói kérdések alapján igyekszik feltárni a szlovákiai magyarok politikai orientációjának jelenlegi reális képét.

A magyarságtudat fontossága és megőrzése

Kutatásunkban az első vizsgált területnél a szlovákiai magyarok magyarságtudatára voltunk kíváncsiak. Erről azért fontos számunkra pontos képet kapni, mert feltételezzük, hogy a magukat magyarnak valló és nemzetiségüket, nemzeti kultúrájukat megtartani vágyó és akaró magyarok esetében van nagyobb értelme a szlovákiai magyar pártok problematikájának kérdését kutatni, elemezni. Egyszerűen azt is mondhatnánk, hogy az a szlovákiai magyar, akinek nem fontos a magyarsága, nagy valószínűséggel nem magyar pártra adja a szavazatát a választásokon. Az általunk végzett kutatásban pedig pontosan az érdekelt bennünket, hogy a szlovákiai magyaroknak milyen a szlovákiai magyar pártokról és politikusokról kialakított preferenciája és politikai orientációja.

A kutatás eredményei azt bizonyítják, hogy a szlovákiai magyarok magyarságtudata a magasabb és közepes szint között mozog. Ezt az állítást az igazolja, hogy a

megkérdezettek 57%-a fontosnak és 35,1%-a közepesen fontosnak tartja a magyarsággal kapcsolatos kérdéseket. Továbbá a szlovákiai magyarok 81,7%-a kimondottan büszke, míg 14,2%-a közepesen büszke magyarságára. Pontosán ezek a mutatók árulkodnak leginkább a magyarok magasabb szintű magyarságtudatáról.

Ezenkívül a nemzeti kultúra fenntartásának fontossága is sokat elárul egy csoport nemzettudatáról. A szlovákiai magyarok számára ez a kérdés is nagy fontossággal bír, amit a következő adat támaszt alá: 77,4%-uk ért nagymértékben egyet azzal, hogy a szlovákiai magyaroknak felelőssége megőrizni saját kultúrájukat, mert csak így biztosítható a fennmaradásuk.

A megkérdezettek ugyancsak fontosnak tartják, hogy a magyarok Szlovákiában szervezett közösségként éljenek (49,3%). Egy kisebbség esetében fölöttébb szükséges, hogy ily módon aktívan kommunikáló közösséget alkosson, mert a tagokban csak így ébreszthető fel a csoporthoz tartozás szelleme, ebben az esetben a magyarságtudat. Egy szervezett közösség az, amely generációról generációra konzerválja a magyarság érzését és azt, hogy mit jelent kisebbségi magyarnak lenni Szlovákiában.

A magyarok magasabb szinten kiforrott nemzetiség tudatát igazolja az is, hogy az itteni magyarokat a nemzetiség kérdése mindig is foglalkoztatta (69,9%), valamint az is, hogy magyarnak lenni számukra különleges (53,1%).

Itt fontos megjegyezni, hogy azokról a magyarokról, akiket nem foglalkoztat a nemzetiség kérdése, vagy úgy érzik, hogy magyarnak lenni olyan, mint egy akárme-lyik más nemzet tagjának lenni, nem feltételezhetjük automatikusan, hogy alacsony szintű a magyarságtudatuk. A nemzettudat megnyilvánulhat tudniillik úgy is, hogy egyszerűen nem nyilvánul meg. Mit értünk ezen? A nemzeti hovatartozás, a nyelv és kultúra ápolása és megőrzése lehet annyira természetes és magától értetődő, hogy nem is kell különösképpen gondolkodni rajta, esetleg demonstrálni. Ideális esetben a magyar kisgyermek már az anyatejével magába szívja a magyarságot, s ez később olyannyira természetes részévé válik, hogy a későbbiek során a nemzetisége kérdése nem is foglalkoztatja. A felmérésből is kiderült ezen tendencia megalapozottsága: a szlovákiai magyarok 85,7%-a teljesen természetes dologként éli meg magyarságát Szlovákiában, pontosan azért, mert magyar az anyanyelve és magyar kultúrán nőtt fel.

Már fentebb megállapítottuk, hogy kevésbé lenne szociológiailag gyümölcsöző a preferált magyar pártokról és politikusokról kérdezni olyan magyarokat, akik egyáltalán nem szimpatizálnak a magyar pártokkal. Hasonlóképpen egy kutató számára értékesebb, azaz kifejező adatokkal telítettebb egy olyan terület kutatása, amely iránt a megkérdezettek érdeklődnek. Ezért is voltunk kíváncsiak, hogy mennyire érdeklő a szlovákiai magyarokat a politika, mivel kutatásunk fő témája a politikai orientáció, amely ennek szerves alkotóeleme. Az eredményekből megtudtuk, hogy az itteni magyarok 68,2%-át érdekli a politika. Ez a százalékarány egyenes arányban nő azzal, hogy a politika milyen közelről érinti a megkérdezetteket, s egyenlő arányban nő a politikai kérdések és események fontosságával is. Az adatok szerint tehát a magyarok 75,3%-a érdeklődik a politika iránt, ha az már családját is közvetlenül érinti (pl. bizonyos új törvények elfogadása), míg egészen 78,8%-a követi a politikát fontosabb politikai események idején (pl. választások, népszavazás). Általánosan tehát elmondható, hogy a szlovákiai magyarokat érdekli a politika, ezért feltételezhető, hogy egy adott szinten otthon vannak ezen a területen, s figyelik azt. Ez a po-

litikához való attitűd a kérdésekre adott válaszaikban is tükröződött, ezért a szlovákiai magyarok politikai érdeklődésének kérdését konzisztens egésznek tekinthetjük

Az ideális szlovákiai magyar párt képe

A következő kutatási terület a szlovákiai magyaroknak az ideális szlovákiai magyar pártról alkotott elképzeléseire tért ki. Konkrétan azt akartuk megtudni, hogy szerintük milyennek kell lennie egy, a szlovákiai magyarok érdekeit képviselni akaró pártnak, milyen politikai értékrendnek és céloknak kell alkotniuk meglátásuk szerint politikai programját.

A szlovákiai magyarok szemében az ideális szlovákiai magyar pártnak a lehető legjobb eredmények elérésére elsősorban a következő területeken kell törekednie.

A legfontosabb követelmény, hogy az ideális magyar párt részletes, a választók számára átlátható politikai programmal rendelkezzen; ezt a válaszadók 93,1%-a gondolja így. A válaszadók 92,4%-a ért egyet azzal, hogy a szlovákiai magyarokat képviselni akaró pártnak igyekeznie kell felzárkóztatni a gazdaságilag fejletlen szlovákiai magyar régiókat; 90,9%-a tartja fontosnak, hogy az őket megfelelően képviselni akaró pártnak szívügye legyen a szlovákiai magyar iskolarendszer fenntartása és bővítése is. A nyelvhasználat széles körű biztosítása és bővítése is a párt fő prioritásai közé kell, hogy tartozzon a magyarok 85,4%-a szerint. A válaszadók 89,1%-a szerint az ideális magyar párt fő feladatai közé tartozik a kulturális intézmények működésének támogatása és fejlesztése, míg 78%-a a civil szervezetek fejlesztését és újabbak megalakulását is fontos feladatnak tekinti. A válaszadók 78,5%-a szerint az ideális pártnak támogatnia kell a határ menti regionális együttműködést. Emellett 86%-a tartja még fontosnak, hogy a szlováksággal való jobb viszony kialakítására való törekvés szerepeljen az ideális párt programjában. Egy párt vezető személyisége elsődlegesen reprezentatív és kommunikatív szerepet tölt be, ezért nem mindegy, ki kerül egy pártban a legmagasabb posztra. A szlovákiai magyarok is hasonlóképpen gondolkodnak, mert 76,4%-uk úgy gondolja, hogy az érdekeiket legjobban képviselni tudó pártnak mindenképpen egy karizmatikus vezetőre van szüksége.

Az ideális párt prioritásai meghatározásának kontextusában szükségesnek tartjuk ismertetni azokat a területeket és kérdéseket is, amelyeket a szlovákiai magyarok szerint nem kell, hogy az őket reprezentáló párt elsődlegesen megoldjon. Ezekben a kérdésekben oszlik meg leginkább a szlovákiai magyarok véleménye: a Beneš-dekrétumok ügye, az autonómia kérdése, a területi közigazgatás átalakítása, a magyarság határokon átívelő egyesítése, a nemzeti identitás és asszimiláció problematikája, valamint egy magyar párt képviselőinek nemzetisége.

A tanulmányban nincs lehetőségünk kitérni az összes mutatóra, ezért csak a jelenleg két legaktuálisabb kérdést elemezzük mélyebben. Ez az autonómia és asszimiláció problematikája. Ezeknél a kérdéseknél összehasonlítottuk egymással az MKP szimpatizánsai és a Híd támogatói véleményét. Az adatok elemzéséből kiderült, hogy az MKP választóinak 47,9%-a gondolja, hogy a szlovákiai magyarokat képviselni akaró pártnak törekednie kell a szlovákiai magyarság autonómiájának megteremtésére. A Híd támogatóinak 32,1%-a tartja fontosnak az autonómia támogatását.

Az adatok arról tanúskodnak, hogy mindenképpen létezik szlovákiai magyar identitás. Szlovákiai magyarnak lenni a megkérdezettek szerint különleges, egyértelmű

en nem ugyanaz, mint magyarországi magyarnak lenni. A szlovákiai magyarok többsége számára Szlovákia jelenti az otthont és nem Magyarország. Szlovákiában születtek, itt nőttek fel, itt alapítanak családot. Ezek a tények is nagymértékben hozzájárulhatnak ahhoz, hogy az itteni magyarok 38,5%-a nem ért egyet a szlovákiai magyarság autonómiájának gondolatával, 24,5%-a közepes mértékben ért egyet ezzel a kérdéssel, míg a megkérdezettek 37%-a vallja magát autonómiapártinak. Amint látjuk, az autonómia ellen és mellett voksolók részaránya majdnem megegyezik. Ez viszont sokkal inkább a jelenlegi kormány magyarokat negatívan érintő lépéseinek tudható be, mint a Magyarországhoz tartozni akarásnak, mivel a jelenlegi politikai és társadalmi klíma nagymértékben befolyásolja a magyar–szlovák viszony fokozatos rosszabbodását és a most uralkodó fölöttébb nyugtalanító helyzetbe való kicsúcsosodását. Ugyanakkor a jelenlegi magyarországi politikai klíma sem kedvez, hanem inkább árt a szlovákiai magyarok helyzetének.

A kutatás eredményeinek elemzése során felfigyeltünk viszont egy nagyon nyugtalanító mutatóra. Konkrétan a magyar nemzeti identitás megerősítésének, támogatásának és az asszimiláció megfékezésének a kérdéséről van szó. A szlovákiai magyarok 29,9%-a, tehát majdnem egyharmada tartja közepesen fontosnak, hogy az ideális párt foglalkozzon ezzel a kérdéssel. Létezik tehát egy relatíve nagy csoport, amely számára a nemzeti identitás közepesen fontos kérdés. Szerintünk főleg ők alkotják a magyaroknak azt a csoportját, amelyet Lampl Zsuzsanna köztes identitásúaknak nevez (Lampl 1999). Ezek azok a magyarok, akik esetében a legnagyobb az asszimiláció veszélye a jövőre nézve. Külön megvizsgáltuk az MKP és a Híd választócsoportja közötti különbségeket, és megállapítottuk, hogy az asszimiláció megakadályozásának fontosságáról egyformán gondolkodnak mind az MKP, mind a Híd támogatói.

Az ideális pártról alkotott elképzelés mellett megkérdeztük azt is, hogy melyik szlovákiai magyar párt felel meg leginkább a szlovákiai magyarok elvárásainak. Erőről a kérdésről ilyen eredmények születtek: a megkérdezettek 40,7%-a az MKP-t, míg 19,7%-a a Hidat tartja szimpatikusnak. Fontos viszont hozzátenni, hogy 39,9%-a úgy gondolja, hogy egyik párt sem felel meg igazán az elvárásainak. Hipotéziseink szerint épp ez a csoport a szélcsend állapota elmúltával még polarizálódni fog, azaz nagy részük majd dönteni fog az egyik párt mellett. Nyilván ez után is marad olyan csoport, amely számára sem az MKP, sem a Híd politikája nem lesz elfogadható, de ez már sokkal kisebb csoport lesz, mint a jelenlegi 39,9%-os.

1. táblázat. Melyik szlovákiai magyar párt milyen mértékben felel meg a szlovákiai magyarok elvárásainak?

		Frekvenciák	Százalékok	Valid százalékok	Kumulatív százalékok
Valid	MKP	309	40,1	40,3	40,3
	Híd	151	19,6	19,7	60,1
	Egyik sem	306	39,7	39,9	100,0
	Összesen	766	99,4	100,0	
	Nem válaszolt	5	,6		
Összesen		771	100,0		

2. táblázat. Az MKP és a Híd választói járások szerint százalékban megadva

Járás	MKP	Híd
Dunaszerdahelyi	15,5	25,4
Ésekújvári	18,0	11,3
Galántai	3,6	8,6
Kassai	2,1	1,4
Komáromi	10,1	5,9
Lévai	9,1	5,3
Losonci	5,5	6,6
Nagykürtösi	4,2	0,7
Nagymihályi	1,9	1,3
Nagyrócei	1,0	2,4
Nyitrai	2,5	2,0
Pozsonyi	1,6	1,3
Rimaszombati	6,5	8,6
Rozsnyói	1,5	2,6
Szenci	6,5	5,3
Töketerebes	5,2	8,0
Vágsellyei	5,2	3,3

A táblázat azt mutatja, hogy az MKP szavazói leginkább az Érsekújvári (18%), a Dunaszerdahelyi (15,5%) és a Komáromi (10,1%) járásból, a Hidat támogatók főleg a Dunaszerdahelyi (25,4%), az Érsekújvári (11,3%) és a Rimaszombati (8,6%) járásból kerülnek ki.

Az, hogy melyik párt felel meg leginkább a megkérdezettek elvárásainak, az adatok szerint nem függ a nemtől, azaz nem lehet azt mondani, hogy valamelyik párt szimpatikusabb lenne a férfiaknak vagy éppen a nőknek.

A korral való összevetésnél viszont már mutatkoztak összefüggések. Minél idősebb korban van valaki, annál nagyobb mértékben szimpatizál az MKP-val, míg a fiatalabb korcsoportok inkább a Hidat tartják megfelelőbb pártnak. Nagyon nyugtalanító viszont a jövőre nézve, hogy a fiatalabb korcsoportok több mint felének egyik magyar párt sem felel meg. Ki fogja majd így a szlovákiai magyar pártok választóbázisát alkotni a jövőben, és ki fogja a magyarságtudatot átadni a következő generációknak, ha ők nem?

Pártpreferencia

A politikai orientáció egyik legfőbb alkotóeleme a pártpreferencia. Célként ezért a szlovákiai magyarok „pártizlésének” feltérképezését tűztük ki. Azt szeretnénk volna megtudni, hogy melyik pártot tartják a szlovákiai pártok közül a legszimpatikusabbnak, melyikre szavaznának a választásokon.

Ha a következő hétvégén lennének parlamenti választások, a szlovákiai magyarok 75,2%-a elmenne választani. A választásokon résztvevők 49,4%-a az MKP-t, 23,2%-a a Hidat, 1,2%-a az SDKÚ-t, 0,9%-a a SaS-t és 0,8%-a a Smert preferálná. A többi Szlovákiában létező párt szinte egyáltalán nem szólította meg a szlovákiai magyarokat.

A felmérés során a pártpreferencia okait is kutattuk. A szlovákiai magyarok az alábbi két fő kritérium alapján döntenek pártpreferenciájukról.

Kiderült, hogy főleg azért választanak egy konkrét pártot, mert az védi leginkább a szlovákiai magyarok érdekeit (26,3%), valamint azért, mert megbíznak az adott pártban (21%).

Megvizsgáltuk azt is, hogy az MKP-ra és a Hídra szavazók csoportja miért választaná éppen az adott pártot. Az MKP választói leginkább azért választják ezt a pártot, mert leginkább ők védik a szlovákiai magyarok érdekeit (40,8%), mert megbíznak bennük (30,8%), és mert a stabilitást képviselik (14,3%). A Híd választói főleg azért döntenek e párt mellett, mert szerintük új lendületet hoznak a politikába (33,3%), törekszenek a szlovák pártokkal való együttműködésre (19,9%), és mert leginkább ők védik a szlovákiai magyarok érdekeit (14,6%). Azok közül, akik elmennének választani, 22,7%-a nem tudja megmondani, miért szavaz az általa választott pártra.

Rákérdeztünk arra is, hogy a szlovákiai és magyarországi pártok közül kivel kellene együttműködnie a preferált pártnak. Ezt azért tartottuk fontosnak, mert a választott szlovákiai és magyarországi párt politikai irányultsága sokat elárulhat a megkérdezett másodlagos politikai orientációjáról. Az elsődleges politikai orientációt megismerhetjük abból, hogy milyen politikai értékeket képviselő pártra szavazna a választásokon, míg a másodlagos politikai orientáció azokról a politikai célokról, értékrendről, beállítottságról és programokról szól, melyek a megkérdezett politikai irányultságán második helyen vannak, tehát nem a legfontosabbak, de még mindig fontosak számára. A másodlagos politikai orientáció felfedheti a megkérdezettek politikai beállítottsága „rejtett” elemeit is, melyeket nyíltan nem deklarál, de a politikai partner megválasztásának kritériumaiban láthatóan kiütköznek.

A szlovákiai magyarok elsődleges politikai orientációját legfőképpen a két magyar párt, az MKP és a Híd politikai irányultsága határozza meg, amely a deklarált politikai programjukból indul ki.

A szlovákiai magyarok 28,8%-a szerint az általuk preferált pártnak a szlovák pártok közül az SDKÚ-val kellene együttműködnie, 19%-a szerint a KDH-val, 5,2%-a szerint a Smerrel. A megkérdezettek azon csoportja, amely úgy gondolja, hogy az általa választott pártnak semmilyen más párttal nem kellene együttműködnie, 8,1%-ot tesz ki.

Megvizsgáltuk, hogy melyik szlovák párttal kellene együttműködnie az MKP-nak a választói szerint és kivel a Hídnek ugyancsak a választói szerint. E tekintetben nem találhatóak szignifikáns különbségek, mert mindkét párt választói az SDKÚ-t és a KDH-t tartják a legmegfelelőbb partnernek a szlovák pártok közül.

A magyarországi pártok közül a kedvenc pártnak leginkább a Fidesszel kellene együttműködnie (34,3%), az MDF-fel (4,4%) és a Jobbikkal (4,1%), míg a többi magyarországi párttal való együttműködés gondolata a szlovákiai magyarok elenyésző arányát szolgáltatta meg. A válaszadók 22,1%-a szerint az általa preferált pártnak nem kellene együttműködnie egyik magyarországi párttal sem. A magyarországi pártokkal való együttműködésről hasonlóan gondolkodnak az MKP és a Híd választói, azaz mindkét csoport az említett pártokat preferálja a magyarországi pártok közül.

Ebben a kontextusban megvizsgáltuk azt is, hogy az MKP és a Híd választói hogyan vélekednek arról, hogy Magyarország milyen mértékben szóljon bele a szlovákiai magyarokat érintő kérdésekbe. Megmutatkozott, hogy az MKP választói sokkal nagyobb arányban gondolják azt, hogy Magyarország aktívan beavatkozhat a szlovákiai magyarsággal kapcsolatos ügyekbe, mint a Híd támogatói.

Nagyon fontosnak tartottuk, hogy tisztában legyünk a szlovákiai magyarok véleményével a két szlovákiai magyar párt, a Híd és az MKP együttműködésének lehetőségét illetően is. A válaszadók 64%-a gondolja úgy, hogy fontos az együttműködés a két párt között, 21,4%-a szerint ez közepesen fontos, míg 13,6%-a azt vallja, hogy ez nem fontos. Ezekből az adatokból is kiderül, hogy a szlovákiai magyarok domináns része úgy véli, fontos, hogy a szlovákiai magyarok összetartsanak, és egymást segítsék. Az adatok szerint az MKP-t, valamint a Hidat választók egyformán gondolkodnak a két párt együttműködésének fontosságáról. Nem lehet tehát azt mondani, hogy az egyik párt választói jobban támogatnák ezek együttműködését, mint a másiké.

Kedvenc politikus

A pártpreferencia mellett pontos képet akartunk kapni a szlovákiai magyarok politikuspreferenciáiról is. Ezért megkértük a kutatás alanyait, hogy nevezzék meg kedvenc politikusukat. Az eredmények alapján a legkedveltebb politikusként Bugár Béla könyvelhető el, mivel a megkérdezettek 32,1%-a őt választotta. A Híd vezető alakjának népszerűsége hatással lehet az új magyar párt támogatottságára és politikai eredményeire. Ha viszont valakinek Bugár Béla a kedvenc politikus, feltételezhető, hogy a Híd lesz a kedvenc pártja, de ennek még nem kell biztosan így lennie, ezért inkább megvizsgáltuk ezt az összefüggést is. Az adatok viszont valóban azt bizonyítják, hogy a Híd választói 79,1%-ának éppen Bugár Béla a kedvenc politikus. Az MKP választói közül Bugár Bélát kedvenc politikusként csupán 16,8% jelölte meg. Az MKP választói körében a legnépszerűbb politikusként Csáky Pál számít, mivel az MKP-t választók 19,8%-ának ő a kedvenc politikus. Amint látjuk, a szlovákiai magyarok kedvenc politikus a Bugár Béla. Ha viszont azt nézzük, ki a kedvenc politikus külön a Híd és külön az MKP választóinak, látható, hogy a Hidat választók továbbra is Bugár Bélát preferálják, viszont az MKP választótáborának kedvenc politikus Csáky Pál. Fontos hozzátenni, hogy Bugár Béla az MKP választóinál is népszerű, mivel második helyen áll a kedvenc politikusok dobogóján 16,8%-os támogatottsággal.

A szlovákiai magyarok körében népszerű politikusoknak számít még Csáky Pál (10,8%), Bauer Edit (5,7%), Duray Miklós (3%), Bárdos Gyula (3,3%), Berényi József (1,6%), Miklós László (1,6%), Szigeti László (1,6%). A többi politikus 1%-nál alacsonyabb támogatócsoporttal rendelkezik. A szlovákiai magyarok 33,6%-ának nincs kedvenc politikus.

Azt is megkérdeztük, hogy a kedvenc politikus mióta a megkérdezett kedvence. A szlovákiai magyarok több mint feléről elmondható, hogy stabil, hosszú távú politikuspreferenciával rendelkezik. A válaszadók 50,6%-a ugyanis úgy nyilatkozott, hogy kedvenc politikus számára már az MKP megalakulása óta ugyanaz. A válaszadók 16,6%-a politikai sikerek alapján választ kedvenc politikust, mivel ezen csoport kedvenc politikus azóta számukra a legszimpatikusabb, mióta az MKP kormányban volt. Jelen van viszont egy aránylag nagy csoport (27,9%), amely nem tudja, mióta érzi úgy, hogy a konkrét politikus a kedvence.

A szlovákiai magyarok elsődleges politikai orientációjáról sokat elárulnak az egyes konkrét szempontok és kritériumok, amelyek alapján döntenek arról, hogy melyik politikust fogják támogatni. A megkérdezettek véleménye szerint a legfontosabb, hogy egy politikus szakértelemmel rendelkezzen (91,2%), jól kommunikáljon

(89,8%), legyen megfontolt és bölcs (87,4%), legyen erkölcsös (84,7%), jól beszéljen szlovákul (80%), rendelkezzen politikusi tapasztalattal (65,7%), és végül – de nem utolsósorban – fontos az is, hogy egy politikus ahhoz, hogy elnyerje támogatottságukat, szimpatikus is legyen (57,7%).

Külön megvizsgáltuk, hogy vannak-e eltérések a kedvenc politikust meghatározó kritériumokban, ha összehasonlítjuk az MKP-t és a Hidat választók csoportját. Az eredmények azt mutatják, hogy a két párt választói között nincsenek szignifikáns különbségek az egyes kritériumok között. Ez azt jelenti, hogy a Híd és az MKP választói számára egyformán fontosak az előbb említett kritériumok a kedvenc politikus megválasztásánál. Az egyetlen kritérium, melyben nagyobb mértékben eltérnek a két párt választói, a politikus kora. A Híd választói nagyobb mértékben tartják fontosnak a kedvenc politikus korát (32,5%), mint az MKP választói (19,7%). Mivel ennél a mutatónál lényeges különbségek ütköztek ki a két párt választói között, a jövőben érdemes lenne felmérni, hogy a fiatalabb vagy az idősebb politikusokat részesítik-e előnyben.

Felfigyeltünk viszont két népszerűségi kritériumra, melyek fontosságát illetően nagyon megoszlanak a vélemények. Konkrétan a médiaszereplés és a nem politikusi múlt megítéléséről van szó. A szlovákiai magyarok 33,8%-a tartja fontosnak, hogy az általa támogatott politikus sokat szerepeljen a médiában, 33,6% szerint ez közepesen fontos, míg 32,7%-a szerint ez nem fontos. Hasonló százalékarányok figyelhetők meg annál a kritériumnál, hogy mennyire fontos a preferált politikus kiválasztásánál, hogy legyen politikusi múltja: 34,9% tartja ezt fontosnak, 38,8% közepesen fontosnak és 25,4% nem tulajdonít ennek a szempontnak fontosságot. Amikor megnéztük külön az MKP és a Híd választócsoportját, hasonló százalékarányokkal találkoztunk, és nem találtunk eltérést a két párt támogatóinak nézeteire e két kritériumot illetően.

Konzisztens esetben feltételezhető, hogy az emberek kedvenc politikusaikat szeretnék viszontlátni a parlamentben. A Fórum Kisebbségkutató Intézet szociológiai felméréseinek története viszont arról tanúskodik, hogy a válaszok nem mindig logikusan kötődnek egymáshoz, ezért kell minden látszólagosan egyértelmű összefüggést és korrelációt alaposan megvizsgálni. Amikor ugyanis rákérdeztünk azokra a konkrét politikusokra, akiket a szlovákiai magyarok szívesen látnának a parlamentben, kissé más részarányokat és esetenként más neveket is kaptunk, mint amikor a kedvenc politikusaik felől kérdeztük őket.

A szlovákiai magyarok a parlamentben legszívesebben Bugár Bélát látnák, viszont már csak 24,2%-a gondolja így, míg kedvenc politikusának még 32,1%-a jelölte meg. A megkérdezettek másodikként Bauer Editet (21,1%), harmadikként Bárdos Gyulát (16,5%) tartják legmegfelelőbbnek a parlamenti tevékenységre. Kisebb, de azért a többi politikussal összevetve még mindig nagyobb parlamenti támogatottságot tudhatnak maguknak a következő politikusok: Csáky Pál (6,3%), Berényi József (3,9%), Bíró Ágnes (3,3%), Andruskó Imre (3,1%) és Bastrnák Tibor (2,1%). Ezek az adatok azt bizonyítják, hogy a szlovákiai magyarok azokat a politikusokat látnák legszívesebben a parlamentben, akik már az ottani posztokon eddig bizonyítottak, azaz megítélésük szerint jól végezték munkájukat.

Külön megnéztük azt is, hogy az MKP választói kiket látnának szívesen a parlamentben és kiket a Híd választói. Az MKP választói a parlamentben legszívesebben Bauer Editet látnák (27,6%), másodikként Bárdos Gyulát (22,4%) és harmadikként Bugár Bélát (18,2%). A Híd választói esetében ez a sorrend más, mivel legtöbben

Bugár Bélát akarnák látni a parlamentben (44,9%), másodikként Bauer Editet (25,9%) és harmadikként Bárdos Gyulát (11,6%).

A szlovákiai magyarok politikuspreferenciájáról a felmérésből megtudtuk, hogy stabil, konzervatív és közösségi értékeken alapul. Fontos kritériumnak számít az is, hogy egy politikus politikai téren sikeres legyen, és megfelelően védje a szlovákiai magyarok számára fontos értékeket és célokat, azaz a lehető legjobban reprezentálja érdekeiket a szlovákiai politika színterén.

A Híd mint új magyar párt létrejötte és ennek előzményei

Már a Fórum Kisebbségkutató Intézet előző kutatásaiban is szerepelt az a kérdés, hogy a szlovákiai magyarok megítélése szerint szükség van-e több magyar pártra, de ebben a kutatásban tettük fel először úgy ezt a kérdést, hogy valójában is létezik több magyar párt Szlovákiában.

A szlovákiai magyarok 60%-a úgy gondolja, hogy nincs szükség több magyar pártra, 20,7%-a pedig úgy véli, szükség van több magyar pártra Szlovákiában. Majdnem ugyanennyien (19,4%) viszont nem tudják, hogy kell-e vagy nem kell több magyar párt. Megvizsgáltuk, hogyan vélekednek erről a kérdésről külön az MKP és külön a Híd szimpatizánsai. Az MKP-t választók 16,9%-a szerint szükség van több magyar pártra, míg a Híd választóinak 36,4%-a gondolkodik így.

A fenti százalékarányok szinte pontosan megegyeznek azokkal, melyeket a következő kérdésre adott válaszokból kaptunk: jó döntésnek tartja-e, hogy az MKP-ból egyes politikusok kiváltak? A válaszadók 51%-a nem tartja jó döntésnek az egyes politikusok kiválását, viszont jó döntésnek tartja 20,2%-a, míg 28,6%-a nem tudja, hogyan ítélje meg ezt a kérdést.

Az eredmények azt bizonyítják, hogy azok, akik úgy vélik, nincs szükség több magyar pártra, nem tartják jó döntésnek az egyes politikusok kiválását az MKP-ból. Persze ez fordítva is érvényes: azok, akik szerint több magyar párt kell, nem nézik rossz szemmel, hogy egyes politikusok kiléptek az MKP-ból.

Az is érdekelt minket, hogy a szlovákiai magyarok megítélése szerint mik voltak a fő indokok, amelyek miatt az egyes politikusok kiléptek az MKP-ból. A legtöbben (27,6%) úgy vélik, hogy ez a pártvezetés módszerei miatt történt, 21,6%-uk meggyőződése szerint hatalomszerzés céljából léptek ki az egyes politikusok, míg 7,4%-uk szerint a háttérben személyes konfliktusok voltak. Az adatok elemzésénél érdekesnek bizonyult, hogy hogyan vélekednek a kilépések indokairól az MKP és hogyan a Híd támogatói. Az MKP szimpatizánsai szerint a legfőbb indok, ami miatt az egyes politikusok kiléptek az MKP-ból, a hatalomszerzés iránti vágy volt. A Híd szimpatizánsai viszont fő indokként a pártvezetés módszereit említik.

Fontosnak tartottuk, hogy megtudjuk, milyen pártnak tartják a szlovákiai magyarok a Hidat mint új, a magyarok érdekeit képviselni vágyó pártot – még politikai programjuk és céljaik kikristályosodása előtti időszakban. Az is érdekelt minket, miként ítélik meg a Híd jövőbeli politikai esélyeit az egyes politikai szinteken, és hogy ez milyen hatással lesz az MKP népszerűségére a politikában. Rákérdeztünk a legfontosabb eltérésekre is a két párt között.

A megkérdezettek szerint a Hídnek a jövőben minden egyes szinten van esélye politikai sikerek elérésére. Leginkább országos szinten tartják az említett pártot esélyes-

nek (36,9%), majd kerületi (36,7%), megyei (36,5%) és helyi szinten (35,7%). Ez azt jelenti, hogy lényegében nincsenek eltérések, azaz elmondhatjuk, hogy mindhárom szinten egyforma esélyt látnak a Híd esetében politikai sikerek elérésére.

Ezeket az adatokat ismerve érdekesnek mutatkozott rávilágítani arra is, hogy mennyire tudja majd a Híd jövőbeli politikai sikerei által befolyásolni az MKP népszerűségét. Az eredmények olyan véleményt mutatnak, hogy kerületi és legfőképpen országos szinten a Híd létrejötte és politikai tevékenysége biztosan ront majd az MKP népszerűségén. Konkréten 50,6% gondolja azt, hogy kerületi szinten ront a Híd az MKP népszerűségén, míg országos szinten már 58,9% véleménye ez. Helyi és megyei szinten viszont a szlovákiai magyarok úgy gondolják, hogy a Híd nem fogja befolyásolni az MKP népszerűségét.

Amikor azt szeretttük volna megtudni, hogy miben látják a fő eltéréseket az MKP és Híd között, a következő eredményeket kaptuk: a válaszadók 33,6%-a úgy hiszi, hogy egyértelműen a szlovákokkal való közreműködés mértéke és minősége a legfontosabb megkülönböztető jegy, 18,8%-a szerint a pártvezetés stílusa, 12,2%-a szerint pedig az, hogy mennyit foglalkoznak a szlovákiai magyarsággal kapcsolatos kérdésekkel. A szlovákiai magyarok 10,2%-a szerint nem lesz semmilyen eltérés a két párt között. Ezen kérdés esetében is viszont kiütközött, hogy 20,8%-a nem tudja, milyen eltérés van a két párt között. Feltételezhetően ez a csoport a jövőben már kisebb lesz, mivel a kutatás ideje alatt a Híd még nagyon új párt volt, és sok ember még nem volt tisztában politikai céljaikkal, értékorientációjukkal és politikai programjukkal, melyek alapján megítélhették volna a két párt közti eltéréseket.

A média mint a politikai információk forrása és ennek függetlensége

Kutatásunk fontos részét képezte a médiafogyasztás felmérése a szlovákiai magyarok körében. Konkréten azt akartuk feltérképezni, hogy milyen hírforrásokból értesülnek a szlovákiai magyarok az őket érintő politikai eseményekről. A kapott eredmények szerint elmondható, hogy a legtöbben az *Új Szó*-ból szerzik politikai ismereteiket, konkréten a megkérdezettek 89,9%-a. A többi médiumot is figyelik, de azt már jóval kevesebben: 3,3% tájékozódik a televízióból, 2,4% a *Szabad Újság*-ból, 2,2% a rádióból és 1,3% az internetről.

A média politikai függetlenségének problematikája a média elemzésének kontextusában mindenképpen nagyon fontos kérdésnek bizonyult. Ezt az alapozta meg, hogy azóta, hogy két magyar párt van Szlovákiában, nagyobb a veszélye a konkrét médium részleghajlásának. Ebben a kontextusban legfőképpen az *Új Szó*-ra és a *Szabad Újságra* fektettük a hangsúlyt, mivel ezek informálnak a legnagyobb mértékben a szlovákiai magyarokat érintő politikai eseményekről. Tudni akartuk, hogy miként látják a szlovákiai magyarok ezt a helyzetet, azaz hogy meglátásuk szerint nyíltan támogatja-e valamelyik konkrét sajtó az egyik pártot. Ezt követően konkrétan rá is kérdeztünk arra, hogy elfogadhatónak tartja-e valamelyik sajtó konkrét párttól való reális vagy potenciális függőségét.

A szlovákiai magyarok 46,3%-a nem tartja elfogadhatónak, hogy az *Új Szó* nyíltan támogasson egy konkrét pártot. Viszont egy nem sokkal kisebb csoport (36,9%) ezt elfogadhatónak tartja. A *Szabad Újság* esetében 42,1% nem ért egyet a nyílt támogatással, míg 35,6% a nyílt támogatásban nem lát semmi kivétnevalót.

Amikor konkrétan feltettük a kérdést: Ön szerint független-e az *Új Szó* és a *Szabad Újság* a politikai pártoktól, mindkét esetben azt az egyöntetű választ kaptuk, hogy ez a két újság nem független a politikai pártoktól. Az *Új Szót* a válaszadók 34,8%-a, míg a *Szabad Újságot* 30,8% tartja egy konkrét párt felé hajlónak.

Összegzés

Ezen tanulmány megpróbált a felmérés adatai szerint objektív összképet nyújtani a szlovákiai magyarok politikai orientációjáról és értékrendjéről.

A kutatásból kiderült, hogy a szlovákiai magyarok középestől magas szintű magyarságtudattal rendelkeznek, mivel fontosnak tartják a magyarsággal kapcsolatos kérdéseket, és büszkék magyarságukra. Elmondható az is, hogy érdeklődnek a politika iránt, s erről kialakult véleményekkel rendelkeznek.

A felmérés szerint az ideális párt három legfontosabb ismertetőjegye: átlátható politikai program, az elmaradott magyarok régiók felzárkóztatása és a magyar iskolarendszer támogatása mint cél.

A magyarok a választásokhoz is aktívan állnak hozzá. Többségük elmenne szavazni, ha a következő hétvégén lennének a parlamenti választások. Legtöbben az MKP-ra, utána a Hídra, míg harmadikként az SDKÚ-ra adnák le szavazatukat. Ezek tehát a szlovákiai magyarok kedvenc pártjai.

A kedvenc pártnak a szlovák pártok közül elsőként az SDKÚ-val, másodikként a KDH-val és harmadikként a Smerrel kellene együttműködnie. A magyarországi pártok közül leginkább a Fidesszel, ezután az MDF-fel és a Jobbikkal kellene megtalálni a közös hangot.

A legtöbben ugyancsak fontosnak tartják az MKP és a Híd együttműködését.

A kedvenc politikusnak egyértelműen Bugár Béla számít, őt Csáky Pál és Bauer Edit követi. A legtöbb ember esetében kedvenc politikusuk már az MKP megalakulása óta annak számít.

A parlamentben a magyarok legszívesebben Bugár Bélát, Bauer Editet és Bárdos Gyulát látnák.

A legtöbb magyar úgy véli, hogy nincs szükség több magyar pártra, ezért az egyes politikusok kilépését az MKP-ból nem nézik jó szemmel. Ennek ellenére a kivált politikusok által megalapított Hídnak nagy politikai esélyeket adnak minden szinten. Úgy gondolják, hogy az új párt főleg a szlováksággal való kommunikáció minőségében és mennyiségében tér majd el az MKP-tól.

A szlovákiai magyarok az őket érintő politikai eseményekről legfőképpen az *Új Szóból* tájékozódnak. A média, főleg az *Új Szó* és a *Szabad Újság* politikai párttól való függőségének kérdéséről azt vélik, hogy nem jó, ha ezek függnek valamelyik párttól. Ennek ellenére viszont úgy gondolják, hogy sem az *Új Szó*, sem a *Szabad Újság* nem mondható politikailag független szlovákiai magyar lapnak.

Hivatkozások

Lampl Zsuzsanna 2007. *Magyarnak lenni. A szlovákiai magyarok értékrendje*. Somorja, Fórum Kisebbségkutató Intézet

Sopóci, Ján 2004: *Kolektívne správanie a sociálne hnutie* Bratislava, Univerzita Komenského.

MAGDOLNA MÉSZÁROS

THE POLITICAL ORIENTATION OF HUNGARIANS IN SLOVAKIA

(BASED UPON OWN RESEARCH MADE IN THE SUMMER OF 2009)

This paper handles a very differentiated and difficult question: the political orientation of Hungarians in Slovakia. The research, upon is based this study, conceived in the time, when Híd as the second hungarian Slovak party was founded. This new political situation can occur changes in political opinion and preferences of Hungarians in Slovakia.

In this study, we try to shelter the wide range of partial problems and questions, which are important building parts of this compact whole, that we call political orientation and preferences.

The reader will get a picture of these partial fields: the importance of own culture, nationality and politics for Hungarians in Slovakia, the parties and politicians, that they prefer, their description of the ideal party that could represent the needs of hungarians in Slovakia. Last but not at least this study informs about their media consume, in the terms of which concrete media they prefer, in order to get information about political issues. Also we give the reader research datas about that how they see the political independence of media at all and also in concrete.